

Nanga Parbat, a kitartás csúcsa

A futónő emlékműve

Az utóbbi évtizedekben könnyebb lett a szenvedélybetegségek leplezése.

Kiváltképp igaz ez a futásszenvedélyre. A futásfüggőség mindent az utóbbi évtizedeknek köszönhet.

Ilyen függőség korábban jószerével elképzelhetetlen lett volna. Az emberek vándoroltak, túráztak, és túracipőt viseltek. Ha valakinek futásszenvedélye volt, azt megbámulták; a sétálók csoportokba verődtek a frissen telepített parkokban, s körben egyik csoporttól a másikig (és vissza) futtatták a buzgó futásfüggő sportembert. Szívesen küldték aszfaltozatlan, kavicsos-bokaficamító utakra, hogy némiképp megnehezítsék számára a futást, a férfi azonban (mindig férfiak voltak a szenvedélyes futók) rendületlenül rőtta köreit. A nézőkre való tekintettel a megrögzött futók előszeretettel választottak produkciójukhoz (ugyan nem túl forró) nyári napokat, és voltak rendezők, akik vásárnapi show-k keretében prezentálták a közönségnek a figyelemre leginkább méltó szívós-futókat. Kellemesen átmelegedve állt a közönség a napon, kalapok és ernyők védelmében, madárcsicsergés közepette; alig-alig zavarta őket a néhány jólnevelt kutya ugatása; fogadásokat kötöttek, csodálták a karokat szabadon hagyó trikó avagy a rövid és egyre rövidebb nadrág alatt az izmok játékát, és elragadtatva (így a mindig számosan jelenlévő hölgyek) illetve érdeknélküli tetszéssel (így az akkori urak, akik számára az így kidolgozott testek idegennek hatottak, de nem kellemetlenül) tudták élvezni a futók barna, kávébarna, esetenként egészen fekete bőrét.

Utána ajkukon olyan mosollyal ültek otthon, mintha maguk is megizzadtak volna kissé.

Egy idő múltán általánosan elismerték a futók művészi teljesítményét.

Ez mindenkinek javára vált. Az ipar nagy elánnal vetette rá magát a cipő- és a ruházati piacra. Mindig is voltak az országban leleményes bütykölők, akik most tüstént saját testükön próbálták ki, hogyan dagad a láb, csikorog a térd-ízület; és nem telt bele sok idő, hogy hivatalosan megállapították és közhírré tették a futás áldásos hatásait, és a végre megfelelő fejlettségi fokot elért televízióban propagálták őket.

A következő generáció azt énekelte: „evés és edzés sok rossztól megvéd”, az azutáni pedig már kora-gyermekkorukban fölkészítette saját utódait a futásra. Alig hogy ülni tudtak a babák, már a dzsogingolókat nézték a babakocsiból. A leghaladóbb szülők maguk is kocogtak a gyerekkocsival; külön erre a célra kifejlesztett, háromkerékű modellel, hogy a gyermek fókuszálni még nem egészen tudó szemével fektében is képes legyen észlelni és bevésni – legalább alapmintaként – a futás mozdulatait.

A futónő természetesen tudott ezekről a fejleményekről.

Ám mivel legközvetlenebb környezetében, amely az anyjából, antropozófiai tanárokból és ugyanilyen diákokból állt, senki nem fogott föl semmit a parkbeli történésekből; a futónő már-már hajlott azt gondolni: „a valódi életből”, ő csak mosolygott; a lehető legbarátságosabban. Jól érzi magát és fitt, mondta. Már akkor is adott interjúkat. A kérdezők mindenekelőtt arra voltak kíváncsiak, miért Nanga Parbat¹-módszernek nevezte el az edzéstechnikáját. Nem tudott volna valami barátságosabb, a közönség számára vonzóbb nevet találni?

Valójában azonban, a látszattal merőben ellentétes módon, korántsem volt rózsás a futóművészet helyzete. Rekordgyorsasággal teljességgel lezúllott.

Mindenki futott, de senki nem nézte a futókat.

Közben pedig szinte mindenki jobban futott, mint bárki az egykori köröket rovík közül; kitartóbban edzettek és készültek az *Ironman*². A parkokban pályákat létesítettek, keskeny, sima, aszfaltozott oválisokat; a futók többben futottak egyszerre, csoportokban vagy hosszú sorokban egymás mögött; nem lehetett levegőnek nézni őket. Levegőnek nézték őket. Legjobb esetben egy-egy mogorva aggastyán szórt szitkokat valamelyik kocogóra vagy próbált

ráhúzni a botjával. Csak némelyik kutya, többnyire sötétbarnák vagy feketék, szórakozott azzal, hogy verőfényes napokon üldözőbe vette a futókat, és egy kicsit belekapott némelyik számára kényelmes szájmagasságban mozgó combba vagy fenékebe; olykor úgy tűnt, mintha a puhán rugózó narancsszínű vagy piros sportcipők szaga meg ez a vére emlékeztető árnyalat vonzotta volna őket ellenállhatatlan erővel. Némelyik megátalkodott szellem együttműködést vizionált a nemzetközi piacra termelő sportruházat-ipari cégek, az egyes országok egészségügyi ellátórendszerei és bizonyos kutyafajták tenyésztői között, ami nyilvánvalóan egészen abszurd állítás volt.

Nem ezek a gondolatok érlelték meg benne a döntést. A futónő a futóművészetet akarta megmenteni.

Már korábban is felhívta magára a figyelmet. Tizenhat évesen kezdett vagy nagyon keveset vagy nagyon sokat enni; attól kezdve soha nem fogyasztott közepes mennyiséget. Naphosszat ki sem nyitotta a száját, majd üresre ette a hűtőszekrényt. Az anyja munkába járt (kosztüm, magassarkú cipő, felső management), a futónő tizenhárom éves kora óta egyedül lakta a ház emeletét; inkluzíve saját jégszekrényt. Teljesen odavolt mindenért, ami hideg; szerette, ha hóval töltött zacskóként érzi függni a gyomrát a bordái között; természetesen ehhez az érzéshez, pont úgy, mint egy meredek, majdhogynem az égbe vezető lépcsőn, nélkülözhetetlen volt a megfelelő nekifutás és lendület. Az egésznapos böjtölés derűsre hangolta a futónőt, a minimalizált táplálkozás következményeként jelentkező álmatlanságot ki tudta használni az euritmiában és a kertművelésben nyújtott iskolai teljesítményének javítására. „Mászni, megmászni valamit szabadidőben és munkaidőben” hangzott anyjának életmottóul választott jelmondata, és kész volt pénzt, mi több: sok pénzt áldozni lánya konvencióktól független taníttatására, hogy a leánynak jobb dolga legyen majd, mint neki volt (így az egyik változat), vagy hogy a lánya semmiben ne utánozza őt (így a másik). Amikor elérkezettnek érezte az idejét, a leendő futónő először is megivott két liter arktikusan hideg kólát, arra – körülményeskedés nélkül kanalazva ki a csomagolásból – a szupermarketből hozott fagyaltbombákat küldött le, majd jégkockákat vett az ajkai közé, gyorsan nyelt és forró vízzel öblítette ki a száját, hogy hallja a fogai pattogását. Csak ezután ült le, hogy élvezze belül a gyomra jeges nehézkedését, amely közvetlenül a szíve alatt kezdődött és a bal csípőcsontjáiig nyúlt le. Ha így, ennek az érzésnek átadva magát volt egyedül, képes volt órákig tetlenül pihenni; ha még a nap is sütött, a szemét is lehunyta. Nem nehéz kikövetkeztetni ezekből a részletekből, hogy a futónőnek megvolt az igénye és a képessége az élvezetekre; az első lépésektől fogva nyilvánvaló tehetség volt.

Ám eljárása végül kiszámított rafináltsága ellenére is szemet szúrt. Elektromikus felügyelőt állítottak rá, gyomorszondákkal fenyegették. Az anyja felügyelt rá, amennyire hozzájutott (azaz voltaképpen semennyire), barátok felügyeltek rá, tanárok felügyeltek rá. A leány számára így egészében véve lehetetlenné vált bármit is magához vennie; ez csak akkor sikerült ismét, amikor elképzelve, hogy nem ő az, aki eszik; ez a tapasztalat később nagy hasznára volt a futónőnek.

Többnyire meleget adtak neki enni, a hideg ételeket-italokat károsnak bélyegezték; még az egyre forróbb nyarakon is távol tartották mindentől, ami hűvös. Természetesen még a toalettre is őrző kísért: egy sípoló hanggal riasztó kamera, amely mindaddig, amíg a futónő az előírásoknak megfelelően viselkedett (minden vécékagyló-fölé-hajlás szigorú büntetést vont maga után), Kínában fölvevett filmekből vetített kivágatokat; 400 vagy annál is több asszony guggolt hosszú sorokban földbeásott gödrök fölött, és igazi, úgynevezett nehéztű-őrzőnők járkáltak kényelmesen fel-alá a magukon könnyítők között; botokkal, amelyeket úgy tudtak használni, mintha enyhe áramütésekkel fejeleznék felügyeltjeiket.

DRAESNER,
Ulrike
„Heimat avagy daxli
a sütőben”
Magyar Lettre
Internationale, 59

Tulajdonképpen célját a futónő csak ezek után az előkészületek után fedezte föl, amelyek annyira titkos célt szolgáltak, amellyel még maga a felkészülő sem volt tisztában. Merő véletlen volt, amikor egyszer az orra előtt kihúzott a megállóból a villamos – a városbéli villamosvezetők specialistái voltak a gyors elindulásnak; épp abban a pillanatban, amikor egy-egy kifulladás feléjük rohanó szinte már elérte a szerelvényt. A leendő futónő spontán ötlettől vezérelve utánaeredt a villamosnak a következő megálló felé, ahová a villamossal pont egyszerre ért oda. Meglepte a valószínűtlen siker; a sokéves bjtölés és hűtőködés az anyai ház természetesen hűvös közegében, úgy látszik, kitágította belül; meglehet, hogy testének ugyanolyan kiterjedése volt, mint azelőtt, belül azonban levegősebb lett; csupa könnyűség. Később saját magán elmosolyodva – e mosolytól olyasféle kifejezés ült ki az arcára, amilyennel a felnőttek a már születésük előtt gondosan elkészített gyermekágyról készült fényképet nézik – megerősítette magában, hogy ebben a pillanatban minden eldőlt. Egy hét múlva már lefutotta a villamost. Nem tartotta parádés teljesítménynek; csupán egyfajta mesterség volt, amely mint láb- és lélegzetmű, mint akarát- és fájdalommű, megtanulható. Csak cipőt vásárolt; ruganyos cipőt. Egy újabb hét múlva a villamos nem volt már komolyan vehető ellenfél.

A test izmokat fejlesztett; a futónő spagettivel, hússal és krumplival táplálkozott. Amikor szokásává vált az ilyen étkezések végén még egy pizzát rendelni, lecsatolták a bokájáról az elektronikus órát. Csodálatos napok következtek. Pontosan beosztott órák, végtelen értelem.

A futás boldog megszállottja reggelenként forralt vizet ivott *soléval*³ elkeverve, amelyet egy nagy csavarostetejű üvegben tartott. A futónő a bőséges étkezésnek és a gömbölyded izmoknak köszönhetően életében most először hatott nőiesnek, de uniszex öltözékben futott, hátrakötött hajjal, fülhallgatóval a fülében. A futás félelmetes láthatatlanságára saját nemhallásával reagált. Időnként feltűnt neki, hogy süt a nap, kis dombtetőkről vakított szembe, amelyek alatt bunkerek voltak, máskor csúszós volt odakint; ilyenkor tüskés talpú cipőt húzott és az út mellett futott. Rendfenntartók rajzottak ki, és begyűjtötték a park előírásait megszegőket; ez utóbbi a futónőnek soha nem jutott volna eszébe; az illetékesek egyszerűen elfelejtették maximálni a park látogatási idejét, ezért hálás volt.

Később a futónő fölismerte, hogy ez a tiltáshiány szándékos volt, és csodálta a felsőbb park- és egészségügyi hatóságok bölcsességét. Nem akarták az embereknek az erőnlét hegyére, a szüntelen mozgás hegyére, a legszebb, korlátatlanul kiélezett kitarítás csúcsára vivő futását megnehezíteni. Micsoda váratlan érzékenység az igazgatóságtól.

Az első körök alatt nem fulladt ki, noha gyorsan futott, s közben elintézte a telefonjait, amelyekben elmondta örökös üzleti úton levő anyjának, milyen kellemes melegben és hangulatosan üldögél a lakásában a steineri évszakasztal mellett. Ha sziréna vagy kutyaugatás hallatszott be a beszélgetésbe, azt mondta, épp kilépett egy pillanatra az erkélyre, hogy megnézzé, elállt-e az eső, s előfordult, hogy ilyenkor azt észlelte: valóban esett vagy épp most kezdett havazni, s a futónő ilyenkor, a vonal túlsó végén kagylózó anyai fül számára hallhatatlanul, mosolygott, amiért minden így összevág.

Nagyjából ekkor jelent meg a színen Attal. Rögtön föltűnt lazán bandukoló járása révén; úgy tudta rénsnyire összehúzni a szemét, hogy szinte világított a sötétben. Feltehetőleg jogging scoutként dolgozott, s módszeresen járta végig a parkokat, de az is lehet, hogy egyszerűen ő volt az, akire a futónőnek szüksége volt; s végül az sem kizárt, hogy a futónő a szakmai telefonkönyvben bukkant rá. Attalt erősen vonzotta a futónő kitarítása és gyorsasága; a pálya mellett állva mérte az idejét.

A futónő napról napra jobb lett; hamarosan elkerülhetlenné vált, hogy kitarító futásához, amelyet addig csupán a maga örömeire művelt, valamely elérendő célt rendeljenek. Legegyszerűbbnek az tűnt, hogy valamilyen rekordra gyűrjanak, vagy egy tévéadást igyekezzenek összehozni; később sokan azt állították, hogy a Nanga Parbat-módszer kifejlesztése is egyedül ezt a célt szolgálta; egy tökéletesen tartalom nélküli, mindössze hangzatos névvel föl-címkezett módszer, egy jéghideg számítással kiagyalt reklámfogás az úgynevezett „kopár hegy”-gyel. Mindazonáltal a kétkedőknek is el kellett ismerniük, hogy a futónőnek mind a köridejét sikerült folyamatosan javítania, mind a lefutott körök számát emelnie. Egy helyi lap arról tudósított, hogy Attal arra kényszerítette pártfogoltját, hogy edzés alatt 999-től kezdve számoljon visszafelé – hangosan kimondva – 17-esével, s amikor a futónő elért a nullához, új feladatot kapott tőle szellemének élesítésére és karbantartására. Esténként Attal lediktálta neki a futott időt, és fölolvasta neki a legjobb sportolók listáit;

a futónő elérte a férfiak 1958-as csúcsidejét. Nyáron olykor növendéke mellett futott; meg se kottyant neki, amivel kétségbeesésbe kergette volna a futónőt, ha az valóban rekordra vagy valamilyen tévéshow-ra törekedett volna, így azonban érezte, miként nő s árad el benne a megértés. Különösen szép napokon, amikor kiérdemelte a jutalmazást, megnézte a Nanga Parbatot; számtalan videót lehetett találni a megmászásairól és a fölötte való átrepülésekről. A panorámafelvételek voltak a kedvencei: a nyolcezres csúcs jegesen, magabiztosan, éles körvonalakkal tört a magasba.

Amikor a futónő már végképp nem bírta a hosszú, mozdulatlan sorbanállást a szupermarket-pénztáraknál, Attal teljes magátólértetődőséggel intézte el helyette a bevásárlást. A futónő napi hat órát futott, Attal utána megmászszírozta. Normális volt, hogy fáj a lába; vastag, elszarusodott bőrréteg képződött talpának dudorain. Egyszer lágomba telepedett meg a lábujjai között; akkor Attal odaült az ágyához és elbeszélgetett vele. A gomba csak gyengeség lehet, mondta neki, a gyengeség pedig csakis az ő (a futónő) bensejéből fakadhat, mire gyamolítottja azonnal úgy elszégyellte magát, hogy az idegen élőlény valóban minden további, a szervezetet megterhelő beszélgetés nélkül napokon belül eltűnt. Attal macskaprémmeleg bugyolálta be az érintett lábat, és a futónő attól kezdve a macskaprémmeleg fekvőre feküdt le; vagy a feje alá tette vagy összegöngyölve a hasa alá, s azóta jobban aludt, mint korábban. Reggelfelé a futásról álmodott, s érezte, ahogy alvó lába meg-megrándul; olykor az volt az érzése, mintha pusztán az akaraterjének köszönhetően még egy pár lába akarna nőni.

Zavartalanul teltek a napok; ebben az időszakban csupán egyszer került sor valamelyes szóváltásra a futónő anyjával, aki elé cégének sajtóreferense egy napon egy újságiegyzetet tett le, amely a Nanga Parbat-módszerről tudósított. A mama nem csupán vezetője volt a cégnek, hanem jelentős részben tulajdonosa is; ez családi hagyomány volt. Most pedig, mivel eddig elhitte a fűtött lakást, legfőképp pedig azt, hogy a lányában nincs semmi becsvágy, becsapva érezte magát, nem is indokolatlanul, ahogyan a rászedett üzletasszony tanácsadói hangsúlyozták, megerősítendő a még kétségkívül fiatalos asszonyt azon elhatározásában, hogy nem hívja fel többé a lányát, s hogy a rá jellemző lehengerlő intenzitással fogja éreztetni vele az anyai törődés hiányának erejét. A tanács annak bizonyossága volt, milyen keveset tudtak a tanácsadók a futónőről; tanácsukkal éppen hogy a leány titkos igényeit szolgálták.

A futónő attól fogva nem vitte magával a mobilját, és nyolc tizedmásodpercet javított az első körén. Futásának hiányzó publikumát olykor egyenesen publikumként érzékelte. Borotválta a lábszárát és a hónalját; még az állán is kitépdeste az alig látható piheszálakat – egy századmásodperc; Attalnak végül is sikerült tavaszra egy nagyszabású event engedélyét kieszközölnie a hatóságoknál. Nyomban építtetett a futónő pénzén egy keskeny, ám hosszú üvegkubust, amelyben kényelmesen elfért egy futópad. A képződmény fölfelé nyitott volt, hogy a futónő levegőt kapjon, és kihívást jelentően kapcsolatban maradjon a valósággal és annak külső, meglehet, nagyon is mostoha feltételeivel.

A választás április utolsó szombatjára esett; ez, mint hamarosan kiderült, szerencsés döntés volt. Sütött a nap, a park frissen és zölden virult; szinte olyan volt minden, mint a régi szép időkben. A futónőnek tíz órakor kellett megkezdenie tizenkét órás nonstop-futását; a kíváncsiak már egy órával korábban, bevásárlásba menet útba ejtették a helyszínt, sőt egy helyi televíziócsatorna stábjá is megjelent, sokkal kisebb kamerákkal, mint a régiek voltak, ezzel együtt odanyomultak a legjobb helyre. Attal még ugyanazon az estén – 22 óra 10 perc volt; a futónő, valamivel nehezebben lélegezve, mint egyébként, ott állt mellette – kétszer olyan hosszú időtartam-rekordot jelentett be a következő hétre: 24 órás folyamatos futást. Be lesz állítva az állandó standard sebességre.

Ezen a második eseményen futónő könnyű öltözékben és a lehető legpocsekább hangulatban jelent meg. Ha rajta múlt volna, rögtön az első rekordja másnapján teljesítette volna ezt az újabb futást, de Attal ragaszkodott hozzá, hogy várják ki a hetet. Amikor a kubusba lépett, a futónőt majd szétvetette a düh. A futás pontban 20 órakor kezdődött; nemsokára felgyulladtak a lámpák. Attal egész éjjel a futónő mellett maradt, de újra meg újra gond volt a közvetítéssel, s amikor később lekérdezték, a nézettségi index kiábrándítóan alacsonynak bizonyult.

A futás végére is csak alig néhány érdeklődő szállingózott oda. Meglehet, hogy ennek a májusi vasárnapnak a ragyogó időjárása volt az oka; mindenestre a média nem adott hírt az eseményről. Az ezúttal is játszva felállított,

csak épp hiábavaló rekord után elkerülhetetlen volt, hogy ne kövesse azt lehetőleg azonnal egy harmadik, minden képzeletet felülmúló rekordkísérlet.

Edzés, masszázs. A futónő a maga új, titokzatos módján mosolygott. Úgy gondolta, immár tudja: nem lehet arra törekedni, hogy a futást kiragadják a láthatatlanságból. A futás művészetének újra-felélesztéséhez ennek éppen az ellenkezőjére van szükség: arra, hogy a láthatatlansághoz egy újabb láthatatlanságot társítsanak. E régimódi, ám reményteljes belátást a futónő megtartotta magának; ez adott neki erőt új tervéhez. Attal jobb ötlet híján végül – talán még csendes elégedettséggel is – rábólintott a futónő javaslatára, mely szerint még önmagát is fölül kívánja múlni.

Bonyolultan kiszámított edzéstervet agyaltak ki, és egészségügyi szakértőket nyertek meg a futónőn végzendő kísérletekhez, ami gyönyörűen meghozta számukra a szponzorálást a gyógyszeripar részéről. A futónő új rekordokat állított föl, amelyek őt magát hidegen hagyták. Egy-egy rekord kizárólag jövőként izgatta. Ezúttal, így a terv, egy teljes hétig fog futni; a rekordkísérlet kezdetét rögzíti egy tévéstáb, amely jelen lesz a kísérlet végén is, hogy fölvegye a futónő kimerült, de minden bizonnyal elragadtatott arcát, és feltegyen neki néhány kérdést a helyéről.

Annak rendje és módja szerint beindult a kampány; a harmadik rekordkísérlet egy vasárnapon kezdődött, ingyen-frissítőt osztogattak, valamint a futónő abszolút doppingmentességet bizonyító vérvizsgálati eredményeit közhírré tevő szórólapokat. A legfontosabb azonban a kubus volt, amelyet a szponzori támogatásnak köszönhetően sikerült jelentős mértékben tökéletesíteni. Szétpermetezték az izzadságszagot, és a nézők felé fordított digitális kijelzőt építettek bele, amely felváltva mutatta a megtett kilométerek számát, a kalóriafelhasználást és az időt. A futónő egy tömlőből szűrte a vizet, amely a kubus egyik üvegfalából vezetett egyenesen a szájához.

Lent, a talpazatban volt elhelyezve a tartály; a folyadékot a futónő által a futópádon termelt energiával pumpálták föl a kubusba.

De a legimpozánsabb a talpazat volt.

Attal ötlete volt, hogy az üvegkalitkát egy tíz méter magas emelvényre állítsák. Az ötlet szerencsésnek bizonyult; ügyesen kifundált médiapartnerségi megállapodásokat köszönhetek neki – így állapodtak meg a július végére kitűzött kezdőnapban is. A futónő keskeny létrafokokon kapaszkodott föl; futóistállójába érve fölöttébb vidám csatakiáltásként hangzó „Nanga Parbat!” rikkantást hallatva a médianézőket ellenállhatatlanul magával ragadó mozdulattal eltaszította magától a létrát. Mindehhez gyönyörűen csillogott az üvegkalitka: egy messziről látható, hét méter hosszú, 2,5 méter magas 3D-s képernyő, amelyet levegő és pontosan egy ember tölt ki.

Az emelvény formája megegyezett a kalitkáéval, graffitibarát bevonatot vittek föl rá, oda akarták vonzani az embereket, a futónő pedig fantasztikus egyenletességgel mozogni kezdett. Kinyújtózott asszonytést a zöld természetben – ősrégi, ám egyben ígéretes jövővel is terhes kép. Fölötte digitális betűk mutatják a megtett körök számát, vérenek aktuális paramétereit és fölállított rekordjait; félig véletlenül, a cége sajtóosztályától érkezett füles nyomán, a futónő anyja is találkozott a tévében az eseményről készült képekkel.

Attal odalent állva innivalóval kínálgatta a nézőket. Éjjel a futónő szabad ég alatt csak magának futott. Legalább pár órát az edzőjének is aludnia kellett. A futónőt mindössze egy webcam követte fölülről, amelynek szeme hol nyújtottabb, hol kerekdedebb ellipsziseket leírva pásztázta a kalitkát. De a futónő hamarosan róla is megfeledkezett.

ERDEI KRISZTINA: SZENTPÉTERVÁR, 2006.03.09. 13:55

Lassan, boldogan és magányosan futott; még csillagok sem mutatkoztak. Olykor zizegést hallott; cipőinek dübögése a szalagon rég nem hatolt már a tudatáig; egyszer benzinszagot érzett, talán rá akart gyújtani valaki a talpazat mellett, és a sötétben ügyetlenül kezelte az öngyújtóját.

Második nap. Eljött az ideje, hogy előbújtassák a tüskéket. Hogy a futópádon végén, mell-, has- és combmagasságban beépítették a szerkezetbe ezeket a körülbelül tenyérnyi hosszúságú hegyes jószágokat, az egyedül a futónő kitaró makacsságának volt köszönhető. Attal először hallani sem akart róluk, ám azután apránként belátta, milyen célszerű a berendezés. Ha a futónő kiesik a ritmusból, megsebzik a tüskék.

Erre természetesen nem kerülhet sor. Csak a fáradtság ellen kellett védekeznie. Épp benne tudatosult a legnyomasztóbban a rekordját fenyegető veszély, hogy néhány másodpercre elaludván összecsapkál a futópádon. Így azonban a legcsekélyebb bizonytalanság, megingás esetén is érintkezésbe kerül a tüskékkel. Az első sorban merevedő tüskék aprók voltak, tüskécské, s arra szolgáltak, hogy éberré karcolják, ha a feje meg akarná adni magát az álomnak; a futás olyasmi, ami teljes egészében igénybe veszi az agyat. Való igaz: az éveken át tartó elégtelen táplálkozás következtében ismerős és könnyen elviselhető volt számára az álmatlanság, s mámorító felismerés volt számára, hogy már a korai, oly értelmetlen látszó gyakorlatok, életének ama tapogatózó próbálkozásai is azt szolgálták, hogy felkészüljön ezekre a napokra. Minden csodálatosan összeállt. A szintizta művészet parancsának engedelmességre.

Az első csúcspontot annak a bizottságnak a felbukkanása jelentette, amely azt volt hivatva ellenőrizni, él-e a futónő avagy gép, mármint természetesen valamely igencsak tökélyre fejlesztett modell. Természetesen nem durva módszerekkel végezték a tesztet, hanem egyszerűen csevegést folytattak vele; ahogyan az Alzheimer-tesztnél; születésnapokat, kancellárneveket és a hét napjait kérdezték tőle. Nevetséges volt, s maga a futónő is azt mondta, hogy erre bármelyik gép megtanítható, s hogy a legostobább fajnő is ezt programozná be. Ekkor áttértek az érzelmi tesztelésére, csak hogy azokat is lehet programozni, s a futónő egyszer majdnem megbukott; kis híján diszkvalifikálták, amikor az anyjáról kérdezték, s ő azt felelte, nem érez semmit; semmi olyat, amire vissza tudna emlékezni. Ez a hozzászórt félmondat mentette meg, és Attal zseniális ötlete volt, hogy úgy tegyék próbára védencét, hogy hazugságokkal traktálják, amelyekre neki az utasításnak megfelelően ellenhazugságokkal kell felelnie; ebből azután végre fesztelen, x pontból célirányosan y pontba tartó beszélgetés bontakozott ki, amely minden igényt kielégített, és olyan élvezetes volt, hogy még a járőrelők is megtorpantak egy kicsit fülelni, az ellenőrző bizottság pedig hamarosan elégedetten elvonult.

Akadnak olyan látogatók, akik meg akarták tapogatni a futónőt; amilyen természetes reakció volt ez, ugyanannyira – s ugyanolyan természetesen – lehetetlen kívánság. Már szürkületkor megjelentek a graffitizók; a futónő szívesen beszélgetett volna velük; levegő volt a tüdejében elég, de a festékszórók nem válaszoltak neki, úgy tűnt, hogy tényleg nem hallják, olyan koncentráltan mélyedtek el a munkájukban, a futónő pedig fájlalta kissé, hogy nem tudja elolvasni, hogy odalent a talpazatra valami elismerőt, a tetteit méltatót írtak-e vajon róla, ahogy azt mindig is kívánta. Nem csodálkozott, amikor Attal az ötödik napon egyáltalán nem bukkant föl: biztosra vehetően mindig neki szólt a férfi minden aggodalma; most ő volt az, aki, preventíve, aggódott Attalért. Hogy miként lehet valakit azzal, amit az illető valamikor magáról mesélt, rávenni, hogy egy bizonyos útra lépjen, és pénzzel megédesíteni számára „a közös tudásnak ezt az útját”, azt éppen elégszer megfigyelhetette az anyjánál.

Éjjel esett, úgyhogy a futónő eleget ihatott; folyamatosan ivott, anélkül, hogy lelassult volna; egyszer még a kezeit is összetette, mint aki imádkozik, és fölnyújtotta az esőbe. Ez vagy valamilyen kérés vagy hálaadás lehetett. Viszszanyerte a magányosságát.

Nem volt már semmilyen közönsége.

Mégis beleszúzott egy hibába; utólag maga sem értette, hogy történhetett. Alábecsülte az anyját. Az még mindig az olyannyira elterjedt hírű „Nanga Parbat-módszeren” rágódott, amelyet leánya állítólag egyedül az ő kedvéért ölt ki. „Ötölt ki”, mondta a futónő az utolsó interjújában, és hihetetlen hiedelsséggel hozzátette: „meredek, jeges, hegyes”. Anyja – aki intelligenciában lekörözte valamennyi tanácsadóját – azonnal föl fogta ezeknek a szavaknak (a hegyéhez hasonlós) gonosz fonákját, melynek folytán belőle, a futóklasszis

Anne-Marie Kenessey

Lábfogó

Megsüllyedt talpakon
 Alvajárón, kockakövön
 Vonszold zsákban a verseid lépcsőkön lefelé
 Arcod szalagokra szakad
 Szemedvek filmjén subanok
 A Lánchídon át.

A kerevettől az összecukható szélig
 Akcentusmentes német szóval
 Böjfenéssel
 Riasztasz minket fel a székből
 Szád szémyilik Lábon ragadsz
 S úgy cipelsz felfelé a lépcsőn.

Ujjaid megérintenek
 Dobolnak az asztal fáján
 Felfelé nyomakodsz
 Vándorló kézzel
 Jaj jaj jaj jaj
 Kicsalod daloddal az üvegből a sellőt

Mikor nincs kesztyű nálam
 S merev ujjam a buszban Dermedten tapad a póznán
 Csókkal melegíted
 Gyűrűddel megre csókolod
 Futsz, menekülsz előlem Budára
 Szilveszteréjen.

Felirat babakásához

Négy mancson visitani
 A tizenharmadik bónaptól tilos
 Kelj fel
 Lépj ki az ürbe
 Biflázsz a szabadeséshez
 Nyírd le fejed logaritmus-kopaszra
 Hasad előtt kalapoddal lökd be a forgóajtót
 Kalapodban a pénzt bőrből préselt papírba csavard
 Ujjbegyeddal, ha lebet
 S ne kérdezősködj
 Mint gyerekek szoktak
 Siess

Ádvent

Fenyőgömbök szegélyezik az utat a klinikából
 Tüzet kérsz
 Gördülsz nagy kerekeken vissza a télbe
 A cigarettát öledből én szedem fel
 Tedd a szádba
 Hüvelykujjam nem gyújt ki lángot
 Sebesre marja szememet a bőlég
 Te meg lyukat meresztgetsz a hasamba
 Mögöttünk áttetsző műüveg ajtók
 Csukódnak nyílnak

Parázslík a csikk s végre
 Felhúszom a kesztyűt
 A sebész a kórházban a maszkot
 Karok és lábak csöndben
 Két nagy kerék közt elszúsz
 Egy dobozt a tolószékben.

Szemhéj alatt...

Szemhéj alatt, fehéren, kőbe vésvé
 Kígyók rejtőznek tűző nap elől
 Írisszé összegömbölyödvé
 Őrzik, védik a pupillát

Kiszökkenő fehérijét

DALOS GYÖRGY FORDÍTÁSAI

édesanyjából visszataszító, gleccseres rém lett. Mivel nem akart találkozni a lányával, amire amúgy ideje sem lett volna, a futás kezdetét követő tizedik nap táján felhívta a regionális tévécsatornát.

A fel. szerk. jeges kávé mellett üldögélt a kintinban, és nem örült a háborgatásnak. Amikor azonban a telefonáló hölgy öt perc múltán mégis ki-rukkolt a személyazonosságával, meg volt mentve a következő nap. A városban még a gyerekek is mind ismerték a cégét. A szerkesztő egy operatőrő kíséretében egy szövegíró-gyakornokot küldött ki a parkba, ő maga pedig hazamehetett.

A terepre kiküldött páros senkit nem talált a rekordkísérlet helyszínén. Csak az üvegkalitka állt ott a legnagyobb rendben, ragyogva és üresen az ösze-vissza koszolt és mázolt talapzaton. A szövegíró vagánykodva vagy csak, hogy oldja a gyakornokoskodás unalmát, megnyomott egy szinte az azonosíthatatlanságig összekent gombot a talapzaton, mire az halk surrogással, teleszkóp módjára összecukódva elkezdett lefelé süllyedni. Az építetők nem garaszkodtak a tervezéskor. A futópádon a szalag továbbra is mozgásban volt; amikor a két tévés segéderő az egészen a föld színére leereszkedvén magától felnyíló kubusba lépett, a leghátsó sarokban megpillantották az összegörbedt testet. A batyut, szemre úgy tűnt, szívós, spród bőr borítja; vérnek nyoma sem volt, makulátlan tisztán csillogtak a fémtüskék.

A futónő még mindig futni akart, rángatóztak a lábai, és amikor vízzel itatták (a tömlőt ő maga tartotta), a gyakornokok örömeire fölnyitotta a szemét. Az operatőrő már régen filmezte; amint a futónő fölismerte a mikrofont, megpróbálkozott a jólismert, sőt valamelyest már hiányolt mosolyával. A riporter nekitámasztotta a bajnoknő testét az üvegfalnak, hogy jobban mutasson a tévéfelvételen, és a forma kedvéért elragadtatottan gratulált neki, valójában azonban, mindenekelett a görcstől összegörnyedt futónő helyett, némi képp kínosnak érezte a szituációt. A futónő gyenge volt; vélhetően ezért nem válaszolt az edzésére vonatkozó kérdésre. Amikor megmondták neki, hogy az anyja hívta föl rá a tévécsatorna figyelmét, feltört belőle a hányás.

Ez azonban nem volt elég egy leadható interjúhoz.

A hatóságok hanyagsága folytán csak ősszel, amikor elkezdett a kalitkában meggyülni a víz, akkor takarították el közmunkásokkal az útból az üvegekockát. A működőképes futópádot a futónő beleegyezésével, aki nyilatkozata szerint életében soha többé nem kívánt futni, egy fitness-stúdióknak adományozták; csak az egymásba fonódó, de minden művészi értéket nélkülöző jelekkel borított talapzaton törték darabokra. A futónő rekordjairól készült összes felvételt fölrakták egy weboldalra. Néhány rosszindulatú gondolkodó, akik mindig is úgy vélték, hogy minden művészet egyes-egyedül az életrajzi tényekben áll, időnként kajánul utalgatott az aprócska romra, amelyet nemigen őrzött meg még a világháló emlékezete sem.

Ezenközben a futónő anyjának sikerült egy váratlan csapással lesújtania. A családi vagyonnak köszönhetően bevásárolta magát egy, a cipőágazatban vezető sportszergyártó cégbe. Az interjúkban ettől kezdve folytonosan a lányára hivatkozott: kezdettől ő fizette a futónő cipőit, állította, és egyáltalán: a gyermek senki másától, mint egyedül tőle tanulta meg a futást.

Ez a mondat természetesen cáfolható volt.

A futónő weboldalán egy darabig elérhető volt még egy rekordfutásának egyik kései éjszakáján készült audio-fájl. A boldogtalan futóművésznő azt állította, a felvétel időpontjában igenis futott, ám a fájl megnyitva csak csendet lehetett hallani, s egyszer valami olyan hangot, mintha egy kutya lihegne.

Azután ezt a fájl is törölték.

TATÁR SÁNDOR FORDÍTÁSA

A fordító jegyzetei:

Az élményt és az olvasatot egyaránt elmélyítő hatást tulajdonítok annak az adaléknak, hogy Ulrike Draesner novellája irodalmi palimpszeszt, amely nagyon is nyilvánvalóvá teszi saját pretextusával, Franz Kafka Az éhezóművész c. elbeszéléssel való összetartozását. Draesner szövege önmagában is megáll és élvezhető, ám föltétlenül érdekes, jelentésgazdagító az első ízben 1922-ben megjelent ihlető novellával (<http://www.mek.iif.hu/porta/szint/human/szepirod/kulfoldi/kafka/atvaltoz/html/36atvalt.htm>) való összevetés, „egybelátás”.

¹ A Hímalája 8125 méter magas csúcsa (a kilencedik legmagasabb hegycsúcs a világon) Pakisztán és Kaszmír határán magasodik.

² Ironman: A hosszútávú triatlon-versenyek egyik fajtája a Triatlon Világszövetség (WTC) szervezésében. Az Ironman megszakítás nélküli 3,86 km úszásból, 180,25 km kerékpározásból és egy maratoni futásból (42,195 km) áll.

³ vizes sóoldat